

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput XI. Idem (a) Belvac. Episcopo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

conditionaliter habitum susceperunt, ut si placuisset vita monastica, eam profiterentur; si verò displicuisset, ad seculum redirent, posse eos ad seculum redire, qui nullum votum in communi, aut particulari emisissent. Quod facilius procedere in eo, qui in minori aetate habitum novitii suscepit, respondet idem Innocentius in cap. postulasti, sequenti. Utautem in adultis omnis ambigendi collatio tollatur, an susceperint habitum novitiorum cum proposito, id est voto absoluto religionis; an verò conditionaliter, si placeat status monasticus, cavit Innocentius, ut novitius tempore susceptionis habitus proteletur, se cum absoluto proposito profitendi habitum in Religione non suscipere; quam protestationem insuper habuit, atque ea etiam non facta, posse novitium habitum jam susceptum deserere, & ad seculum redire, in similibus casibus decrevit Honorius III. in cap. i. hoc tit. in 5. compil. his verbis: [Litteras, quas super negotio Joannis scholaris Bonon. quod vestro duxeramus examini committendum, vestra nobis devotio destinavit, benignè recepimus, & earum tenore pleno concepimus intellectus, dil. fil. Magistro Petro procuratore scholaris ipsius, eum infra probationis tempus ab ordine Prædicatorum

exiisse, firmiter asserente. Ideoque disc. v. mandamus, quatenus si vobis constiterit, memoratum I. nullâ factâ professione ab Ordine jam dicto infra tempus probationis exiisse, denuntietis ipsum ad observationem ejusdem, vel alterius Ordinis non teneri.] Et cap. penult. in eadem collect. [Dilectus filius I. Canonicus Sedun. in nostra proposuit præsencia constitutus, quod idem in monasterio de Senterio Cisterciensis Ordinis simpliciter, & sine quolibet protestatione intravit; sed idem non valens asperitatem Ordinis sustinere, exinde infra tempus probationi præfixum exivit: unde postulavit à nobis, ut cum ibi professionem non fecerit, super hoc ab ejus conscientia dignemur totius dubitationis scrupulum remove. Ideoque mandamus, quatenus si vobis constiterit de præmissis, ipsum I. denuntietis ad prædicti Ordinis, vel alterius observantiam occasione hujusmodi non teneri.] Quod hodie post Concilium Tridentinum observatur, ita ut quicumque novitius tempore probationis, id est durante anno novitatus, possit resilire, relictoque monachali habitu, ad seculum redire. Antamen ipsi, sicut validè, ita & licitè faciant deserendo statum susceptum, alii disputant.

CAPUT X.

Idem (a) Ambian. Episcopo.

Sanè de canonico, qui in Ecclesia (b) Aromanc. professionem fecerat, & ab ea fugerat, à quodam Abbate recepto in monachum, id tuæ f. significamus, quod si locus ubi nunc permanet, majoris est religionis, quàm Ecclesia Aromanc. ipsum in eodem loco cum pura conscientia remanere permittas, alioquin eum ad priorem Ecclesiam redire compellas.

NOTÆ.

(a) *Ambian.* In prima collectione, sub hoc tit. cap. 10. legitur *Abiarino*, sed male, quia in ea adjicitur *pars capituli*. Quoad *Sedem*: unde deducitur, in præfati referri partem textus in cap. quoad *Sedem* 2. de *frigidis*, cujus epigraphæ est, *Ambianensi Episcopo*, de qua dicebatur egi in

cap. 17. de *rescript.* Alia pars hujus textus extat in cap. ad *hac*, de *decimis*.

(b) *Aromanc.* Aromanchensis Ecclesia est in Provincia Rhemenfi Canonicorum Regularium Ordinis D. Augustini, ut refert Pennotus lib. 2. *hist. canonic. Regul. cap. 33. num. 5.*

Commentarium hujus textus dabimus in cap. *licet*, infra hoc tit.

CAPUT XI.

Idem (a) Belvac. Episcopo.

Significatum est nobis, & pro certo monstratum, quod Guiboldus nondum incipiens esse xiv. (b) annorum, timore magistri, qui cum literas erudiebat, habitum Religionis apud Ecclesiam de Resone suscepit, & inde, sicut puer, infra annum exivit, & per seculi vanitates jam sex annis, & eo amplius vagabundus discurrit. Unde quoniam hujus rei veritas nobis non constat, f. t. per A. f. m. quat. rem ipsam diligenter inquiras; & si inveneris, quod non fuisset à parentibus oblatus, nec inceperit esse quatuordecim annorum, quando ad Religionem accessit, si in seculo voluerit remanere, cum ab illo voto professionis, quod fecit, auctoritate Pontificali absolvas, & absolutionem ejus, tam Ecclesie de Resone, quàm populo tuæ civitatis studeas publicare. Si autem à parentibus fortè fuerit oblatus, seu xiv. annum compleverit, cum Religionem intravit, sive post xiv. annum professionem à se factam ratam habuerit, eum ad eandem, vel ad aliam Religionem omni cum districtione compellas.

D. D. Gonzal. in *Decretal.* Tom. III. Pars II.

Kkk

NOTÆ.

(a) *Belvac.*] Ita etiam legitur in prima collectione, *sub hoc tit. cap. 11.* ex qua re-

stituo integram hujus textus. De Belvac. Ecclesia agemus in capite 3. de foro competenti.

(b) *XIV. annorum.*] Juxta adducta supra in cap. 2. cap. quia in infulis.

CAPUT XII.

(a) Clemens.

Cum virum te prudentem in causis fore noverimus, & discretum, si in quibus dubitas, à nobis consilium sollicitum sine pastoralis requiris, & tibi de jure canonico, quod possumus, respondemus, & prudentiam tuam dignis in Domino laudibus commendamus. Curasti siquidem tuam nobis insinuatione proponere, utrum ea, quæ infra discretionis (b) annos à parentibus monasterio tradita est, & habitum religionis induens, benedictionem accepit, & exiens postmodum, cuidam se militi copulavit. ex quo etiam prolem suscepit, ad monasterium redire cogatur, cum illa asserat, postquam a tatem consentiendi habuit, dissensisse, & benedictionis munus in vitam suscepisse commemoret. Super eo consultationi tuæ duximus respondendum, quod cum juxta Concilii (c) Toletani censuram, monachum aut paterna devotio, aut propria professio faciat, quicquid horum fuerit allegatum, tenebit, revertendi ad seculum aditu penitus interdicto: non enim videtur illa monastica professio à se posse jugum excutere, cum eam non constet evidenter contradixisse, cum benedictionem accepit, quam utique non nisi in ætate discretionis recipiunt, quæ velantur, præsertim si rati habitatione sequenti, etsi eam quandoque contradixisse constiterit, quod antè gestum est, roboratur. Nec obloquitur quod de sancti viri prædecessoris nostri (d) Leonis Papæ constitutione per contrarium sensum assumitur, ut puellæ, quæ coactæ parentum imperio virginitatis habitum suscepissent, ipsam possint sine prævaricatione deserere, cum de ea possit intelligi, quæ in ætate nubili nescitur constituta: tunc enim quia liberum arbitrium habet in electione propositi, parentum sequi non cogitur voluntatem.

NOTÆ.

(a) *Clemens.*] Ita etiam legitur in secunda collectione, *sub hoc tit. cap. 3.* nullibi tamen exprimitur Prælatus, cui referibat Pontifex, quod & in aliis decisionibus ipsius Pontificis frequentius notavi.

(b) *Discretionis annos.*] Id est xij. annos, ut expressit supra in cap. quia in infulis.

(c) *Toletani.*] Relati in cap. monachum, 20. quest. 1.

(d) *Leonis.*] Relati in cap. puella, 20. q. 1.

monasterii in infantia annis sub regulari tradidit disciplina, non liceat eis postquam ad pubertatis pervenerint annos egredi, & matrimonio copulari: hoc ergo omnino dectandum, quia nefus est, ut oblati à parentibus Deo filii, voluptatis fræna laxentur. Igitur ut prædiximus, non licet eis susceptura unquam habitum deserere; sed cunctis qui consoram, aut religiosam vestem aliquando habuerint, in religionis cultu, habitumque, velint nolint, permanere cogantur. Et can. 22. & 23. Alexander III. post Concilium Lateranense p. 50. cap. 10. Concilium Toletanum 10. can. 6. cujus verba juxta traditionem Loayle ita transfero: Cum hucusque dissoluta operationis effectus interdum nutare fecerit honesta consuetudinis edictum, dum incondite resoluti putantur, quod indissolubile sanctionis auctoritate tenetur, ideo quicquid ob virum ex incerto currit, evidenter abjici debet, ut de cætero nihil superstiti, quod in dubium nutetur. Ideoque si in qualibet minori ætate, vel religionis consoram, vel religioni debitam vestem in utroque sexu filii, aut unus, aut ambo parentes dederint, certe nolentibus, aut nescientibus, si susceptum non mox visum in filius abdicaverint, sed vel coram se, vel coram Ecclesia, palamque in conventu eisdem filios talia habere permiserint, ad seculum reverti habitum ipsi filii quandoque penitus non licebit; sed

COMMENTARIUM.

I. **EX** his duabus decisionibus communiter talis deducitur assertio: *Impubes à parentibus monasterio oblati, si post pubertatem non reclamaverint, non potest inde resistere.* Probant eam textus in cap. addidisti 2. cap. monachum 3. cap. quicumque 4. cap. infans 7. 20. quest. 1. cap. 1. 20. quest. 2. cap. clericus, junctis ibi notatis, de vita & honest. cleric. Concilium Aurel. 5. can. 18. Qui à parentibus detronsi fuerunt, aut sponte sua amissis parentibus se ipsos religioni devoverunt, & postea habitum secularem sumpserunt, à sacerdote comprehenssi, ad cultum religionis acta prius penitentia revocentur. Concilium Wormat. sub Hadriano II. Pontif. & Ludovic. Pio Imperat. can. 2. Si pater, vel mater filium, filiamve intra septa